Letnik III. (LVIII.) V Ljubljani, 2. junija 1905. List 22.

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Na Binkošti.

Ogenj sem prišel na zemljo donest — in kaj hočem, nego da se vname? (Luka 12.)

Binkošti — kedo se jih ne zveseli? Vsa narava te krasne dôbe nepopačenemu srcu vdiha tisto veselje, ki nas v zahvalnosti dviga na svojih lahnih perutih naravnost gori do Boga.

Svojim 3 leta trajajočim ukom je naš Izveličar pripravljal svet na prihod sv. Duha: po njegovi smrti na lesu sv. križa je svet postal sposoben, da je sprejel ta uk in njega milosti; s prihodom sv. Duha današnji dan je pa resnica postala Gospodnja obljuba v besedah: „Ogenj sem prišel na zemljo prinest — in kaj hočem, nego da se vname?“ (Luk. 12, 49.)

Prvi binkoštni dan je gorel ta nebeški ogenj sv. Duha vidno nad glavami vsacega apostolov, zbranih v jeruzalemskem poslopju; nevidno pa je bil v mogočni plamenici zažgan v njihovih srcih. Zato so vneti tega ognja pač radostno hiteli v vesoljni svet in oznanovanjem vere v Krista izpremenili zemlji obraz.

Po volji našega Odrešenika naj ogenj sv. Duha vname vsacega nas in gori naj ven in ven po vsej zemlji v notranjem vseh kristijanov, da bo slehernega srce liki ognjišče, iz kojega vzplamté darovi sv. Duha, ti so: Dar modrosti, umnosti, svetovanja, moči, učenosti, pobožnosti in strahu božjega.

V očigled temu po sv. Duhu na zemljo prinesenem ognju premišljujmo: 1 vič kako naj nam luč ognja sv. Duha razsvetljuje našo vero; 2gič kako naj plamen tega ognja pregreva našo ljubezen in 3jič kako naj žar ognja sv. Duha vpepeli v nas vse, kar ni božjega.

1 vič: Luč ognja sv. Duha naj nam razsvetljuje našo vero. Razumetje sv. evangelija, milost vere, ki je luč našemu zemskemu potovanju, zadobivamo po svojem Odrešeniku, ki je „prava luč“ ki razsvetljuje vsacega človeka, kateri pride na ta svet (Ivan 1, 9.) in pa po njegovi cerkvi, ki je „hiša božja . . . steber in trdnost resnice.“ (I. Tim. 3, 15.) Kakor bi nemogoče bilo skozi neprehodno tukavo prodreti naprej, prav tako „je brez vere nemogoče Bogu biti všeč. Zakaj kedor hoče pristopiti do Boga, mora verovati, da je in da je tistim, ki ga iščejo, plačevalec.“ (Hebr. 11, 6.) In kakor je na morju veščega krmarja rok in sidra potrebno ladiji, ki jo po nemirnih valovih goni viharja moč, tako nam je v dvomih našega živenjskega potovanja vselej potrebna pomoč razsvetljevalca naših umov, sv. Duha, ker „Tolažnik sv. Duh, katerega pošlje Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in vas opomni vsega, karkoli sem vam bil rekel.“ (Ivan 14, 26.) Da bomo pa vredni dušnih darov razsvetljevalca sv. Duha, prosimo za-nje v modri ponižnosti, v umni zvestobi in v trdni neomahljivosti svojega srca.

Sam naš vstali in v nebo odišli Odrešenik noče naše dušne smrti, nego hoče

našega rešenja — zato ga je tolika skrb, da ogenj sv. Duha — naša vera — v živem plamenu žareč napolnuje vse naše notranje. „Rečem ti: vstani!“ (Luk. 7, 14.) je njegova vse čase osrečevalna beseda.

2gič: Plamen ognja sv. Duha naj pregreva našo ljubezen.

Ljubezen božja do nas in naša ljubezen do Boga, ti ste — če je hvalno naše življenje — sklenjeni tako, da ju niti ločiti nisi v stanu . . . „Ljubezen božja je izlita v naša srca po sv. Duhu, kateri nam je bil dan“ — (Rimlj. 5, 5.) tako nam zatrjuje sv. Pavel. — Če, dragi, v resnici ljubiš Boga, ozirati se smeš že sedaj kakor opravičen nebeški bivalec zaupanjem z zemlje tje gori v nebo v svoj prihodnji večni dom. In če ljubiš bližnjega v resnici, bereš sočutnim srcem vsako potrebo svojega brata že v njegovem obrazu. Ko bi se sploh hotelo vresničevati med nami pravilo „Boga nad vse in bližnjega kakor samega sebe“ — prestvarjena bi nam bila s cela ta zemlja in enáčila bi nebesom. Ko bi vsporedovali božjo ljubezen z ljubeznijo do bližnjega, nemogoče bi se mi bilo dvigniti zoper onega, ki bo vso dolgo večnost moj tovariš, moja tovarišica v nebesih — nemogoče bi bilo v bližnjem žaliti Krista samega, ki je po svojem odrešenju človeškega rodu postal prav pravi naš brat. Nemoče bi bilo, da bi ne plamtela gori do nebá naša ljubav do Boga in do človeštva, vžgana in gojena po sv. Duhu, ki je ljubezni duh.

Naš božji Odrešenik je po odločbi svojega nebeškega Očeta postal iz ljubezni do nas človek, trpel je in umrl iz ljubezni do nas. Zato pa gre vse njegovo stremljenje na to, da bivamo vselej tudi mi v „ljubezni svetega Duha.“ (Rim. 15, 30.)

3jič: Žar ognja sv. Duha naj vpepeli v nas vse, kar ni božjega.

„Ko je bilo prešlo 50 dni (po Veliki noči), bili so vsi (apostoli) zbrani skupaj na tistem mestu. In vstal je na naglem šum z neba kakor prihajajočega silnega piša in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. In so se jim prikazali razdeljeni jeziki kakor ognja, in je sedel na njih slehrnega. In so bili napolnjeni sv. Duhom.“ (Dej. ap. 2, 1—4.) Spremljajoči ga šum z neba in silni piš vetrov si je izvolil sv. Duh, ko je prvikrat prišel nad apostole napolnit jih neprecenljivo dobroto svojih sedmerih darov. — Tako postopa še danes ta isti sv. Duh do nas. Ne le v milobnem, dušo božajočem pihljanju, ne le v tolažilnih izjavah svojega nebeškega bitja; tudi z mogočnimi, grozilnimi napori umeva zažgati sveti Duh v nas tisti ogenj kesanja, ki naša srca prestvarja vselej takrat, kadar smo bili zašli na stranpota in nam je nastala to prva dolžnost, da se vrnemo z njih do svojega Boga. Žgoči ogenj „strahu božjega“ je tisti, ki — zažgan po sv. Duhu — vgonablja v nas vsako strast, vsak greh, vravnuje vsako negladkóbo našega notranjega ter nas zanesljivo vodi v očetovsko naročje našega stvarnika nazaj.

Ta očiščevalni ogenj, zažgan v nas, naj zažari torej po volji našega božjega Odrešenika v našem notranjem, da se nam vresničijo apostolove tolažilne besede: „Posvečeni ste; opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Krista in v Duhu našega Boga.“ (I. Kor. 6, 11.)

* * *

Dragi! Ko bi se naznanil kralj ali odličen gospod, da pride do vas in hoče celo stanovati z vami — ne mogli bi morda tega verjeti v prvem trenutku in topilo bi se vam ponižne zahvalnosti srce. — Kolika vam to odlika in kolika sreča.

A največja odlika in sreča vsakemu nas na svetu je pa ta, če se odloči Bog sam, da pride povodom prejetih sv. zakramentov stanovat v naše srce. Višek te nebeške sreče je zapisan pri sv. Ivanu v besedah: „Ako me kedo ljubi, izpolnoval bo moje besede; in moj Oče ga bo ljubil in prideva do njega in prebivala bova pri njem.“ (Ivan 14, 23.) In: „Jaz bom prosil Očeta in dá vam druzega tolažnika, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice.“ (Ivan 14, 16, 17.)

To božje bivanje Očeta, Sina in sv. Duha pri vas in v vas pa vam bo v gotov

delež v tem slučaju — da se ogenj sv. Duha, ki ga je naš Odrešenik prišel na zemljo donest, vname v vas, da gori, da njega žar plapoli naravnost gori proti nebesom in v nebesa. Amen.

O sv. evharistiji.

Mirno so prenašali dunajski katoličani vse krivice in zaničevanja od strani brezverskega časopisja. Ko pa je letos brezverski list »Alldeutsches Tagblatt« napadel najsvetejši zakrament, tedaj pa niso mogli več molčati. Po raznih dunajskih cerkvah so se prirejale spravne pobožnosti, kamor je prihajalo na tisoče vernih Dunajčanov, da so tako pokazali svojo srčno žalost nad pisavo brezverskega lista. Najznamenitejša je bila pač spravna pobožnost v cerkvi sv. Štefana. Zastopani so bili vsi stanovi. Od kardinala Gruše in druge duhovščine in od nadvojvodinje Marije Josipe ter nadvojvoda Karola pa doli do preprostega delalca, vse je dajalo duška ogorčenju nad predrzno žalitvijo najsvetejšega. Vršil se je tudi protestni shod, na katerem so govorili znameniti možje, kakor baron Morsey, deželni odbornik dr. Porzer, Kunšak in dr. Lueger. Mnogi škofje, med njimi tudi naš knezškof, dr. Jeglič, so se pridružili in to brzojavnim potom naznanili dunajskemu višemu škofu. Tudi sv. oče Pij X. se je veselil tako možatega nastopa dunajskih katoličanov, kar je sporočil dunajskemu kardinalu papežev drž. tajnik kard. Merry de Val.

A brezverci ne počivajo. Iz spisov nekega Chamberlaina izkušajo dokazovati, da v sveti cerkvi v začetku ni bilo zakramenta prsv. Rešnjega telesa, da je torej vse, kar danes uči cerkev o Jezusu v prsv. zakramentu, samo slepilo. Proti takemu brezbožnemu in nesramnemu pisarjenju je nastopil učeni dr. Gregorij Keller. V svojem govoru, ki ga je imel dne 3. aprilja t. l. v dunajski Leonovi družbi, je podal zgodovinski dokaz za resničnost evharistiškega češčenja v vseh časih krščanstva.

Naj vam podam iz njegovega govora nekaj misli!

Tele so:

Znana vam je zgodba, ko je Jezus nasitil v puščavi 5.000 mož. Ljudstvo si ga je hotelo izvoliti za kralja. Gospod se jim je umaknil, ljudstvo ga je poiskalo. Tedaj pa jim je Gospod govoril o drugačnem, čudežnem kruhu. »Jaz sem kruh življenja, kedor pride k meni, ne bo več lačen, kedor veruje v me, ne bo več žejen.« Ljudstvo ga ni razumelo, takega govora ni bilo vajeno. Gospod jim je pojasnil svoje besede slovesno in odločno: »Resnično, resnično vam pravim: kruh, katerega vam jaz dam, je moje meso za življenje sveta.« Sedaj je spoznalo ljudstvo, da Krist ne govori v nikaki podobi, nego da govori jasno, očitno, odločno. »Kako nam more ta dati svoje meso v jed?« tako mrmra ljudstvo, a Jezus je zatrdil še enkrat: »Moje meso je res jed.«

Vprašam vas, ali je to slepljenje? Ali je zaradi take prevare Gospod pustil, da so celo njegovi učenci odpadli od njega, češ, trd je ta govor, kedo ga more poslušati? Ali se je Jezus zastonj pozval do apostolov z resnobnim vprašanjem: »Ali hočete tudi vi oditi?« Prosim vas, premislite in sodite — —

Krist je dejal: »dam — žrtvo —«. In dal je, izpolnil je svojo obljubo v slovesnem trenutku na zadnji večerji. Kako je tam govoril? »Srčno sem želel ta kruh z vami jesti. Vzemite kruh in jejte. In je vzel kruh v svoje roke in je rekel: To je moje telo.« Tako je bilo na zadnji večerji.

To govorjenje je tako jasno, da celo sam Luter ni mogel dvomiti nad besedinim pomenom. Poslušajte, kaj piše Luter: »Vil sem se in zvijal, da bi se oprostil tega nauka, ker sem vedel, da bi prav s tem dal papeštvu največji udarec, toda vjet sem, ne morem se več oprostiti: besedilo je premočno!«

Tako Luter. Torej si celo drzni Luter ni upal pačiti in po svoje zavijati teh Gospodovih besedi. Šele pozneje po Lutru so se protestantje na svojo roko poprijeli drugih razlag, tako, da je že l. 1577. Rasperger naštel do 200 raznih protestanških razlag o tej tvarini.

Naravnost zgodovinska laž je trditi, da v prvih stoletjih niso poznali najsv. zakramenta, da niso verovali, da bi bil pod podobo kruha Jezus resnično pričujoč.

Poslušajmo o tem nekaj starih prič.

V prvem stoletju po Kr. govori učenec sv. Ivana, sv. Ignacij mučenec: »V sv. evharistiji je pravo meso Jezusa Krista, ki je trpel za naše grehe in ki ga je oče obudil.«

V drugem stoletju pravi sv. mučenec Justin: »Kakor vemo, da je Krist res vzel meso na-se, tako verujemo tudi, da je v evharistiji to meso in da nas živi; to je pa po molitvi, koje vsebina so njegove lastne besede«.

V tretjem stoletju piše Origen: »Če ta kruh jeste in ta kelih pijete, jeste in pijete telo in kri Gospodovo«.

Ali hočete še več prič? Preveč bi bilo naštevati vse cerkvene očete in učenike, ki govore, da je Jezus resnično in bistveno pričujoč v najsv. zakramentu.

Govori naj le še sv. Avguštin, ki ga hočejo nasprotniki razlagati sebi v korist. — Čujte, kaj pravi ta sv. Avguštin? V razlagi 33. psalma piše: »Krist je na zadnji večerji držal samega sebe v svojih rokah.

To je nekaj podatkov iz boja o najsv. zakramentu.

V bojih živimo. Bojuje se laž z resnico, vera z nevero, luč s temo. A ne bojmo se! Resnica zmaga, premagana bo laž. To nam priča on sam, večina resnica, to nam dokazuje njegova beseda: »Ne bojte se, jaz sem premagal svet. Koliko laži, koliko zmot so že hoteli dokazati sv. cerkvi; a iz vseh je izšla cerkev neomadeževana in čista; izšla je ponosno z zastavo zmage. Tudi ti laži-tanki o evharistiji ne porušé na trdno skalo postavljene svete cerkve; umolknejo pa njeni sovražniki in padejo pod istim orožjem, s katerim hočejo dokazati cerkvi zmoto. Oni padejo kakor slepilci in lažniki.

L. bogoslovec.

Romarjeva pisma.

XIX.

Patras na Grškem 4. maja 1904.

Zakaj sem tako dolgo molčal? Morebiti si že mislil, da mi je za vselej zastalo pero in da počivam v brezdnu sredozemskega morja? Ne, še sem pri življenju in celo prav dobro se počutim.

Iz Jafe sem se obrnil v Egipet. Dežela, ki ima tako slavno staro zgodovino, je pač vredna, da se ogleda. Napravil sem izlet preko Nila ter prišel do Kahire. Ako hočeš videti pristno orijentalsko življenje, oglej si to mesto, pa boš imel jasen pojem o Jutrovcih. Vsak drugi, ki me je srečal, je bil rujavec ali zamorec. Ni čuda, da so tako ožgani, kajti solnce pripeka z vso močjo z jasnega neba. Nas eden bi težko prenašal ondotno vročino.

V stari Kahiri so mi pokazali kraj, ki pravijo o njem, da je prebivala tam sv. družina. Cerkvi se pozna visoka starost. Vse je v tleh, kakor bi bilo pogreznjeno v zemljo. Pred oltarjem je prepevalo nekaj Koptov, ki imajo to svetišče v lasti. Pri sebi so imeli dečka, ki so ga učili peti iz obredne knjige. Zelo otožno se mi je zdelo vse skupaj in prav vesel sem bil, ko sem prišel zopet nazaj na površje.

Tri dni se je potil Tvoj prijatelj v Kahiri, a najbolj vroče je bilo ob piramidah. Tam ni nobene sence, povsod je sam pesek in kamen. Tu dobiš približen pojem o afriški puščavi. Škoda, ker nisem videl nobenega leva. Slišal sem jih sicer rjuti, toda ti niso bili prosti, nego zaprti v kahirskem zverinjaku.

Vrnivši se v Aleksandrijo sem vgledal v pristanišču parnik Amfitrito, namenjen v Trst. Drugi dan, dne 30. aprilja, smo proti večeru zapustili Afriko ter se vozili 58 ur do grškega mesta Patras. Vse kabine so bile napolnjene s popotniki, prav tako zasedene vse mize ob zajutrku, kosilu in večerji. Kolikor pa je ostalo ljudem prostora, zavzemalo ga je razno blago.

Tudi živali imamo mnogo na krovu, a ne živeteronogatih, temveč take, ki hodijo po dveh, jako visokih nogah. To so močvirne tice z imenom flamingo. Glavna barva jim je bela, konci perotnic so črni in rdeči. Tudi kljun je rdečkast, ob koncu črn in skrivljen. Kriče kakor gosi ter iztegujejo svoje dolge vratove skozi zaboje, spletene iz bičja. Spremlja jih neki mož iz Trsta. Pravil mi je, da so bile te velike tice, vseh skupaj 140, vjete v močvirju rdečega morja. Arabci jim nastavljajo zanjke ter se skrivajo v goščí, da jih takoj rešijo, ko se vjamejo. Oddajale se bodo evropskim živalskim vrtom, toda vprašanje je,

koliko flamingov dojde živih tje, kamor so namenjeni. Privajeni afriški vročini le težko prenašajo bolj mrzlo podnebje.

Glede človeške druščine omenjam, da so mi v kabini trije Angleži sostanovalci, vljudni in mirni ljudje, da se lahko prebiva med njimi. Pri obedu imam za sosede nekaj luteranskih kolonistov z majhnimi otroki, ki vpijejo in jokajo, kakor so ravno razpoloženi. Sedanja domovina teh družin je mesto Hajfa, ob vznožju Karmela na Galilejskem. Tu so se naselili pred več leti, a letos gredo obiskat svoj rojstni kraj ne Virtemberško. Z njimi popotuje tudi pastor iz Hajfe, njegova žena in trije otroci. Poslednji delajo dovolj preglavic svojim starišem, ker ima najstarejši še le štiri leta, najmlajše dete pa morajo še pestovati. Pastor se kaže jako skrbnega za svojo družinico. Ljubeznivo miri otročiče, naj bodo tiho, prenaša jih semintje ter jim strežе pri jedi. Človek se izogne mnogim težavam, ako nima takega drobiža okoli sebe. Osobito izpolnuje katoliški duhovnik dosti lažje dolžnosti svojega stanu, ker so mu take skrbi neznane.

V Patras smo se pripeljali danes ob petih zjutraj. Krasen solnčni vzhod. Mesto je razpoloženo ob severnem bregu Moreje ter obdano z visokimi gorami. Hiše so deloma ob morski obali, deloma v zmerni višini. Nad mestom stoji stara trdnjava, naokrog pa se vrstijo zeleni griči. Okolica dela toliko prijetnejši vtis, ker smo na dosedanjem potovanju gledali večinoma golo, kamenito gorovje. Ne bi bil pričakoval okoli Patrasa tako lepe pokrajinske slike. Še bolj divno jo dela morski zaliv, ki je tukaj tako ozek, da se vidi od obrežja do obrežja.

Število popotnikov, že itak dovolj veliko, se je pomnožilo z novimi prišleci, z Grki. Živahno in jako zgovorno je to ljudstvo. Vlekel sem na ušesa, da bi kaj razumel, a zaman. Seveda je velik razloček med klasično in sedanjo grščino; toda menim, da bi tudi klasične ne bil več razumel, ako bi jo bili govorili. Škoda za dolgih šest let, ko so nam vbijali ta jezik v glavo. V onih šestih letih bi se dijaki lehko naučili laško, francosko, angleško in ako hočete tudi špansko. Odprta bi jim bila pot kamorkoli. A sedaj naši abiturijenti redno ne znajo drugega nego slovensko, in nemško občevati so v stanu na pol. Nedostatke take vzgoje čutijo vse svoje življenje. Pedagogične vravnave naših šol iščeš torej tudi z lučjo zastonj.

Župnik Josip Lavtižar

† župnik Marko Vales.

Velikonočne praznike mi je nemila smrt vzela enega najstarejih in najboljših prijateljev. Marko Vales, vpokojeni kurat, dosedaj živeč v Št. Petru pri Gorici, je umrl v noči med 23.—24. aprilom. Ni mi bil sicer sošolec, ker je bil par let mlajši od mene in je študiral tudi par razredov za menoj, vender je naju vezala že iz dijaških let vez pravega, iskrenega prijateljstva in ljubezni. Bil je pokojni Marko blaga duša, imel je zlato srce, ki je bilo svojim prijateljem vdano do zadnjega vtripa v zvestobi in ljubezni. Nepozaben mi je ostal spominj nanj: živo mi stoji pred očmi njegova podoba. Živo so vpisane v mojo dušo njegove blage lastnosti, njegov trden značaj, njegovo prijazno vedenje. Zatorej vas prosim, gospod vrednik, dovolite, da načrtam v malih vrsticah njegovo življenje, in njegovo delovanje. —

Rojen je bil l. 1840. v Gabrijah na Goriškem. Talentiranega, bistrega dečka so poslali pošteni, a siromašni stariši v Gorico na gimnazijo, katero je tam izdelal do pete šole prav dobro. Ne vem kaj je bilo vzrok, da se je preselil na Reko. Dijak Marko Vales je nadaljeval svoje šolanje v Reki, in tudi tukaj je ostal med odličnjaki, dokler je izvršil gimnazijo. Brž, ko sem ga spoznal in se ž njim seznanil, prikupil se mi je zaradi moškega značaja, zavoljo lepega, poštenega vedenja; in že takrat sem opazil na njem za dijake neko nenavadno pobožnost. Sprijateljil sem se ž njim in to prijateljstvo naju je vezalo vseskozi, dasiravno sem ga sila redko videl ter sva občevala le pismeno. — Profesorja Trdina nauki, ki še sedaj živi v pokoju v Novem mestu, so se ga živo prijeli, tako da je kakor dijak šestošolec postal domoljub in da je že takrat poizkušal dopisovati slovenskim listom »Novicam« in »Glasniku«. Vplival je tudi nanj, kakor na vse reške gimnazijce

profesor Kurelac, ki je takrat brez službe živel na Reki ter vsako nedeljo, vsak praznik krog sebe zbiral dijake, jim kaj zanimivega čital ali predaval, ali jim pripovedoval česa iz svojega življenja. Spravili so ga ob službo njegovi sovražniki, in moral je životariti s poučevanjem tujih jezikov v bogatih hišah.

Gimnazija je bila naša sicer nemška, a predavalo je tudi nekaj Hrvatov, ki so bili vsi iskreni domorodci, ki so znali navdušiti svoje mladeniče, da so vse svoje življenje ostali zvesti svojemu narodu: na primer pokojni Vales, dvorni svetnik Trnovec, ravnatelj Starè, viši štabni zdravnik dr. Kalčič in mnogo drugih. Vales je dovršivši gimnazijo izvolil duhovski poklic ter je vstopil v goriško semenišče. Dovršil je z dobrim vspehom bogoslovne študije in je bil v mašnika posvečen 23. sept. 1865. Gotovo je bil dobri naš Marko srečen in vesel, ko je dosegel poklic, za katerega je bil kakor vstvarjen. Pastiroval je na raznih duhovnijah goriške vladikovine. Na pr. v Št. Frjanu, nekaj let kakor izpovednik na sv. Gori, v Branjici, in prej pri sv. Luciji, v Renčah in v Prvačini. V Branjici se je mnogo trudil, da je polepšal cerkev in ji preskrbel vsega potrebnega. Mnogo se je tudi trudil, da je postavil svojemu slavnemu župljanu Andreju baronu Čehovin-u lep spominek, kateri bo še poznim zanamcem pričal o talentu in veliki hrabrosti barona Čehovina, ki si je z vrlimi deli in s svojo pogumnostjo prislužil red Marije Terezije ter bil povodom tega povzdignjen v baronski plemenitaški stan. Z veliko slavnostjo in v priče premnogega ljudstva, najimenitneje gospode in priprostih kmetov je bil odkrit spominek redkega junaka.

Ob tej priliki je imel gospod Marko lep, ganljiv govor, katerega so ljudje jako pazljivo poslušali. Ranjki Marko Vales je več let trpel za hudo, neozdravljivo boleznijo, za srčno hibo, tako, da je moral nekaj časa počivati. Čas svojega počitka je preživel kakor izpovednik na sv. Gori, v hiši svoje dobre matere Marije, katero je vedno prisrčno častil ter se njenemu varstvu iskreno priporočal vse svoje življenje. Ko si je tukaj dobro opomogel, oglasil se je za službo, ki mu je bila nemudoma podeljena. Postan je bil kakor vikar v Branjico, kjer je zadovoljen in vedno delalen živel, dokler ni opešal popolnoma.

Pred poldrugim letom je bil vpokojen ter se je preselil v Št. Peter ob Gorici, kjer je 24. aprilja, velikonočni ponedeljek po noči, nagle smrti izdihnil svojo blago dušo. Mnogo let nisem videl svojega dobrega in zvestega prijatelja. Kako sem se torej oveselil, ko mi pred 4. leti stopi v sobo gospod kurat Marko. Želel sem se posloviti od trsaške milostne Matere in ob tej priliki sem hotel pozdraviti tudi tebe, saj vem, da se ne bova več videla: s temi besedami je stopil do mene. Tisuč stvari sva si imela povedati. Železnica noče čakati. Čas je brzo pretekel. Marko je odpotoval — nikedar ga nisem več videl. Velikonočno letos nedeljo je še maševal, ponedeljek je bledi mrlič ležal na mrtvaškem odru. Odpeljali so ga v rojstno vas Gabrije, kjer je bil slovesno pokopan v domači zemlji, katero je ljubil goreče ves čas. Naj se pobožni duhovni spominja pred prestolom božjim svojih sošolcev in prijateljev, kakor tudi ti nikedar ne pozabijo svojega iskreno ljubljenega Marka.

I. Bilc.

Iz sveta.

Marijine podobe v katakombah. V nekem nirnberškem časopisu smo brali sledeče: Duhovnik anglikanske cerkve je z nekaterimi katoliškimi duhovniki obiskal katakombe v Rimu, t. je podzemeljska grobišča prvih kristijanov. Ko so opazovali to in ono, zavpil je anglikanec na ves glas: Sedaj sem katolik! Naši duhovniki so se začujeno ozrli nanj, kaj ga je vender izpreobrnilo tako hitro. In videli so ga klečati pred Marijino podobo. — Pogled na to podobo iz prvih časov krščanstva mu je namreč razgnal vse dvome o Marijinem češčenju. Bil mu je povod, da se je vrnil v naročje te cerkve, iz kojega so se ločili njega predniki. F. G.

Marijin oltar je pogorel v župni cerkvi kastelfondski na Tirolskem. Bil je zelo star, umetniške vrednosti in lep. Marijino podobo — dar grofa Žige in Galeazza Thun — je popolnoma vničil ogenj. Požar, ki je nastal po noči, je zapazil župnik zjutraj, ko je po

ranem zvoneju stopil v cerkev. Prišel je prepozno. Oltar je bil že vgonobljen. Škoda je velika, ker so se pojavile tudi na oboku razpoke in je vsa cerkev ozaljšana z lepimi slikami na presno začrnela od dima. D. V.

Kako luteranci krščujejo? Pred nekaterimi tedni so prinesli nemški časniki vest, da je protestantovski predikant Mauritz v Bremenu precej časa krščeval ne v imenu presv. Trojice, nego z besedilom, ki si ga je bil sam izmislil. Tudi voda mu ni rabila krščujočemu. Ondotno starejšinstvo je Mauritzeve krste spoznalo za neveljalne. — 1500 protestantov ogorčenih zaradi toliko izpačenih krstov je izstopilo iz bremenske deželne cerkve. D. V.

Iz domovine.

† Ivan Tkalčić, znameniti hrvatski zgodovinar, je preminil dne 11. velikega travna t. l. malo tednov za velikim biskupom Strossmayer-jem. Tkalčić je bil prebendar zagrebškega kapitola. Njegovo poglavitno delo so »Monumenta historica liberae regiae civitatis Zagrabiae«, ki so izhajala izza leta 1889 do letos in prinesla vse gradivo za zgodovino zagrebškega mesta do konca srednjega veka. Pokojnik le bil izkren prijatelj staroslovenskega bogoslužja. Še bogoslovec je napisal v »Kat. Listu« leta 1861. članek o tej naši svetinji. Prvo tisočletnico slovanskih apostolov leta 1863. je proslavil s prelepo knjigo na slavo sv. Cirila in Metoda. Marljivo skupljaje in priobčivaje podatke o ostankih staroslovenskih segajočih v zagrebški škofiji tja v 18. stoletje je zbral obilico gradiva, ki ga je jel predlanskim priobčevati v Kat. l. Ko mu je višja duhovska oblast prepovedala nadaljevanje člankov o slovanski liturgiji v omenjenem listu, izdal je o tem posebno knjigo z naslovom: Slavensko bogoslužje u Hrvatskoj, kjer je dodobra dokazal, da ima hrvatski narod nepobitno pravico do staroslovenske službe božje. X.

Zrnje.

Junaška zvestoba v veri. Nobena francoska provincija ni pred dobrim stoletjem tako junaško branila svoje sv. vere, kakor Bretonska. Vse grožnje brezverskih voditeljev so bile zastonj. »Jaz vam dam cerkve podreti«, rekel je »Jean Bon St. André« nekemu kmetu. In ta je odgovoril: »Zvezde nam boste vender le morali pustiti, in te se dalje vidijo, nego zvoniki naših cerkva.« Niso jim na to sicer podrli cerkva, pač pa je zaprli. Njih duhovniki so nekaj časa po skednjih opravljali sv. daritev; a tudi odtod so jih pregnali z vojaško silo. Kaj naj store? — Vsako noč, ko je odbila ura dvanajst, oglasil se je z morja sem zvonček. Bretonska morska obal je postala naenkrat vsa živa v tem zgodnjem času. Hitro so se razšli v čolne in odveslali proti onemu kraju, odkoder je prihajal zvončkov glas. Ustavili so se. V eni večjih ladij je že čakal mašnik, da je pričel nekrvavo daritev. Ljudstvo v čolnih je popadalo na kolena, in goreča molitev je kipela raz širnega morja proti zvezdnatemu nebu. Po končani sv. maši so zopet mirno veslali do brega in se razšli na svoja domovja. — Tako so se pobožni Bretonci na vsakonočni božji službi znova pokrepčavali in vtrjevali v veri. F. G.

„Svobodna šola“, protiversko šolsko društvo, odpre o novem šolskem letu dve šoli, kjer se ne bo poučeval krščanski nauk. Boga ne bo smel v teh učilnicah nihče vzeti v misel. Verski pouk nadomeste z nekakimi splošnimi pravili o lepem vedenju. Zanimivo je dejstvo, da je bilo na občnem zboru tega društva navzočih 117 židov in 33 »kristijanov«. B. P.

Ljubljanska škofijska kronika.

Spremembe pri kanonični vizitaciji in birmovanju l. 1905.

(Konec.)

Preloka ondotnemu župnemu upravitelju č. g. Matiji Kadunecu: Hotič v. č.

g. Ivanu Hromcu, župniku na Šenturški gori: Stranje č. g. Josipu Cegnarju, ekspozitu na Vrhpolju pri Moravčah: Horjul v. č. gospodu Josipu Pristovu, župniku v Ribnem.

Kanonično vmeščena sta bila v. čč. gg.: Josip Borštnar na župnijo Rako dne 25. aprilja 1905: Mihael Barbo na župnijo Smlednik dne 22. aprilja 1905.

Premeščeni so bili čč. gg.: Frančišek Juvan iz Šent-Jerneja na Brezovico: Bertold Bartel od Stare cerkve na Kočevskem kakor benecijat v Radeče ob Zidanem mostu: Jakob Kleindienst iz Mirne Peči v Senožeče: Jakob Ogrizek iz Šent-Ruperta v Mirno Peč: Frančišek Gabršek iz Senožeč v Šent-Rupert: Anton Tomelj iz Črnega vrha nad Idrijo v Radovljico: Josip Pravhar iz Semiča v Črni vrh nad Idrijo: Martin Štular, II. kapelan v Semiču, kakor I. kapelan ondi: Frančišek Sever iz Sele kakor župni vpravitelj v Šent-Lenart: Anton Merkun, kapelan v Lašičah, kakor župni vpravitelj ondi: Štefan Terškan, kapelan v Šempetru ob Novem mestu, kakor župni vpravitelj ondi: Viljem Paulus, kapelan v Šmartinu za Kranjem, kakor župni upravitelj na Šenturško goro: Ivan Traven iz Ribnice v Šmartin za Kranjem: Karol Gnidovec iz Dolenje vasi v Ribnico.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. Matiji Abscen, župnemu vpravitelju v Hotiču.

Začasna pokjnina je dovoljena vč. in čč. gg.: Ivanu Dobnikarju, župniku v Smledniku: Ivanu Molju, župniku v Stranjah: Antonu Jeriču, kapelanu na Brezovici: Antonu Copu, kapelanu v Kranjski gori.

Umrli so vč. in čč. gg.: Ivan Hudovernik, upokojeni benecijat, dne 15. marca 1905 v Leonišču v Ljubljani: k. š. duhovni svetnik Friderik Hudovernik, vpokojeni leški župnik, dne 16. marca 1905 v Kranju: Lavrencij Grjol, župnik v Lašičah, dne 18. marca 1905: Šimon Šmitek, župnik v Kresnicah, dne 17. aprilja 1905. — Priporočajo se v molitev čč. gg. duhovnim sobratom.

Ljublj. škof. list št. III. 1905.

Premilostni gospod knezškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič se je odpeljal 1. marca v Gorico in Trst se pogovorit radi katoliškega shoda: iz istega vzroka se je odpeljal 4. aprilja v Celovec. — 24. marca se je vdeležil shoda tretjerednikov pri frančiškanih, ker je ta dan minilo 25 let, kar je bil sprejet v tretji red sv. Frančiška. — 25. marca je pridigal in imel slovesno sv. mašo v frančiškanski cerkvi radi cerkvenega patrocinija. — 26. marca je šel s. P. Amandom Franz. ki je imel postne pridige v stolnici, na Brezije in Bled. — 9. aprilja je pridigal in maševal v Šmartinu pri Kranju. — 9. aprilja je posvetil 9. frančiškanov in 2 cistercijana v diakone in 14. aprilja 5 frančiškanov v mašnike. — 12. aprilja se je odpeljal na Dunaj. 14. aprilja je maševal pri sv. Florijanu v Ljubljani radi praznika Žalostne Matere božje. — Veliki teden se je vdeleževal sv. opravil v stolnici, veliko nedeljo je pridigal in imel pontifikalno sv. mašo ter podelil papežev blagoslov. Popoludne je vodil zaobljubljeno potresno procesijo k uršulinski cerkvi. 28. aprilja se je odpeljal preko Dunaja v Linec k slovesnemu kronanju Matere božje v ondotni novi stolnici. Povrnil se je 3. maja. — V tem času je izdal brošurico: »Ali Boga Stvarnika res ni treba? Knjižica, 64 strani obsegajoča, je doživela že drugi natisek.

„Danica" izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica" dan poprej V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v Lovro Blaznik-ovi trgovini na Starem trgu in v Ivane Pichlerjeve tabakarni na Kongresnem trgu.

Odgovorni vrednik, lastnik in zalagatelj Tomo Zupan. Tisk Dragotin Hribar-ja v Ljubljani